

דו"ח איכות

ידיעון התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

גיליון סיכום הפעילות בחודש פברואר 2018

מאבק ציבורי: נתניהו, הכרז על נבצרות עד להחלטה בנוגע לכתב אישום בעניינך! – התנועה יצאה בקריאה לראשי מפלגות הקואליציה לגלות אחריות לציבור הרחב ולדרוש מנתניהו להכריז על נבצרות זמנית מתפקידו כראש ממשלת ישראל כל עוד אין החלטה האם להגיש כתב אישום נגדו או לא. בפעם הקודמת שהיו המלצות להעמיד לדין ראש ממשלה – זה נגמר בכלא. באותה פעם, ראש הממשלה נתניהו התבטא כנגד ראש הממשלה שכנגדו היו המלצות, אולמרט, וקרא לו להתפטר; היום הגיע תורו של נתניהו. לא ניתן להתעלם מהמשמעות הכבדה של סיכום תיק החקירה על ידי המשטרה ולא ניתן להקל בו ראש. המסקנות של המשטרה, כי קיים בסיס להעמדת נתניהו לדין על עבירות חמורות בשירות הציבור, צריכות לגרום לכולנו להתעשת ולהיאבק במחלת השחיתות שבתקופה חשוכה זו הגיעה לשיא; קריאתה של התנועה עוררה הדים עצומים ברשתות החברתיות, וכן אלפי אזרחים הצטרפו למאבק התנועה תוך ימים בודדים וחתמו על העצומה בעניין.

התנועה פנתה לשר הביטחון בנוגע להיבטים הביטחוניים של פרשת הצוללות – פרשת הצוללות ("פרשת 3000") עלולה להיות בעלת השלכות מרחיקות לכת על בטחונה של מדינת ישראל. לאחרונה אנחנו עדים להתגברות הפרסומים בהם בכירים במערכת הביטחון מביעים חששות כבדים ומתבטאים באופן נחרץ כנגד השלכותיה הביטחוניות של העסקה. החשדות החמורים שאופפים את העסקה אכן נחקרים במשטרה ובפרקליטות, חשדות פליליים לפיהם פעלו בעלי תפקידים שונים בסביבתו של ראש הממשלה, משרד הביטחון וגורמים שונים בתעשיות הביטחוניות על מנת לקדם את העסקה תוך דריסת האינטרס הציבורי, כדי שלכאורה בסוף יוכלו לגזור קופון מכל העסק. על פי טענות שעלו מהפרסומים, הועבר לכאורה מכתב לקנצלרית גרמניה אנגלה מרקל, ובו אישור מטעם ממשלת ישראל למכירת צוללות עם טכנולוגיה מתקדמת למצרים – ללא ידיעה והסכמה של שר הביטחון דאז ושל הגורמים הרלוונטיים בצה"ל. והנה עוד משהו מטריד שעולה מכל הפרשה – על פי פרסומים שונים, נשיא המדינה רובי ריבלין פנה למרקל וטען שהוא מודאג מהעסקה שעשו הגרמנים עם מצרים, טענה שעליה מרקל השיבה שמי שאישרה את ביצוע העסקה זו בכלל ישראל – *מבלי שבכירי מערכת הביטחון או הנשיא ידעו מכך ועל דעתו לכאורה של שליח ראש הממשלה דאז יצחק מולכו. עוד ועוד קולות עולים מגורמים ביטחוניים בכירים בנוגע לצעד התמוה שעשתה ישראל ובו ויתרה על סעיף הבלעדיות בעסקה, שלמעשה מאפשר לגרמניה למכור למצרים ארבע צוללות מתקדמות. צעד שמהווה קפיצת מדרגה משמעותית ביכולותיה הצבאיות של מצרים. התנועה פנתה לשר הביטחון וקראה לו להפעיל את סמכותו ויורה להקים ועדה שתבחן את ההשלכות וההיבטים הביטחוניים של מתן ההסכמה למכירת הצוללות למצרים כתנאי למכירת צוללות לישראל, וכן תבחן האם ניתן היתר למכירת הצוללות, ומכוח איזו סמכות ניתן; האם נבחן הנזק האסטרטגי רחב הטווח למדינת ישראל – ומהו? והאם ניתן בזמן אמת למזער את הנזק הכבד שבמכירה לגרמנים.

התנועה לשר כחלון: אל תיכנע ללחצי המונופולים – האינטרס הציבורי הוא אוויר נקי – בחודש שעבר התקבלה החלטת ממשלה הקובעת בנושא "גילום עלויות סביבתיות במיסוי דלקים" וקבעה כי יש להעלות את המס על רכישה של דלקים מזהמים: פחם ופטקוק, כדי לייצר תמריץ שלילי לשימוש בהם. החלטת ממשלה מצויינת, שבאה לקדם את איכות הסביבה ואיכות חייו של הציבור בישראל. אלא שעל פי פרסומים בתקשורת, ההחלטה נתקלת בקשיים יישומיים בגלל שהמונופולים ש"חיים" על הדלקים המזהמים האלה – חברת החשמל, "נשר מפעלי מלט ישראליים" ו"מלט הר טוב בע"מ" – הפעילו וממשיכים להפעיל לחצים נגד יישום ההחלטה. התנועה קוראת לשר כחלון לא להיכנע ללחצים האלה, ולפעול על-פי האינטרס הציבורי, שהוא כמובן אוויר נקי.

קריאה לביטול האישור שניתן לעסקת סלקום – אי.די.בי שנשענת על פרשנות "יצירתית" של חוק הריכוזיות – במסגרת העסקה בה מבקש אדוארדו אלשטיין, בעל השליטה באי.די.בי, לבצע מעין "השאלה" טכנית של מניות סלקום, כשמעורבים שניים ממקורביו המכהנים בחברות דסק"ש, אי.די.בי פיתוח וסלקום, והכל בפרשנות שלמעשה עוקפת את הנחיות הרגולטור. התנועה דורשת משר התקשורת וממנכ"ל משרד התקשורת לא לאשר את העסקה הזו וכן דורשת משר התקשורת להביא סוף סוף לסתימת הפרצות בחוק הריכוזיות – שלמעשה מרוקנות אותו מתוכן.

מה עם ניקוי האורוות במשטרה? - הסדר הטיעון המקל עם ראש יחידת להב 433 לשעבר מנשה ארביב, וסגירת פרשת פינטו בקול ענות חלושה, הוא בושה וחרפה לפרקליטות. הרי בשביל ניקוי האורוות המובטח, חתמו על עסקת טיעון רכה ומקלה במיוחד עם הרב פינטו, בטענה שהוא יספק מידע חיוני לאותו ניקוי אורוות מדובר שתכננו לבצע במשטרה. והנה, כעת אנחנו רואים שהפרשה נסגרת בעוד הסדר טיעון מקל, וההבטחה – התבררה כהבטחת שווא.

תגובת התנועה לאיכות השלטון לחשיפת האסמסים בין השופטת לחוקר תיק 4000 - התנועה לאיכות השלטון מזועזעת מהחשיפה של חילופי הסמסים. ככל שהדברים נכונים יש ל השעות לאלתר הן את השופטת והן את החוקר ולנקוט נגדם בצעדי בירור ומשמעת. התנועה מייחסת חשיבות עצומה לאכיפת חוק באופן צודק והוגן. התנהלות זו פוגעת פגיעה קשה ביותר במערכת אכיפת החוק וברשות השופטת ופוגעת במאבק בשחיתות.

דורשים לשלול את ההיתר של הלוביסטיים בכנסת שנעצרה לחקירה במסגרת פרשת דוד ביטן – בתקשורת התפרסם שמירב שמולי נעצרה לחקירה בגין חשדות למעורבות בפרשת השחיתות בראשון לציון, בה נחקר בין השאר גם ח"כ דוד ביטן. שמולי, שהייתה במשך שנים (ואולי גם היום) פעילה בולטת במפלגת הליכוד, ולפי פרסומים עובדת כשדלנית (לוביסטיית) בכנסת. בעקבות הפרסומים על מעצרה וחקירתה התנועה פנתה ליו"ר הכנסת בדרישה לשלול את ההיתר שלה לעסוק בלוביזם בכנסת, בהתאם לחוק ולהגיון.

חקירת תיק 2000 – מה עם ההיבט של עבירות על חוק ההגבלים העסקיים? - הודעת המשטרה לפיה יש תשתית ראייתית להעמיד לדין את ראש הממשלה במסגרת תיק 2000 על עבירות מתחום טוהר המידות, התעלמה מפן נוסף בפרשה: חוק ההגבלים העסקיים. על פי העובדות המפורטות בהודעת המשטרה - עולה בבירור החשש שמטרת השיחות בין נתניהו לנוני מוזס הייתה להביא להחלשת התחרות בין שני העיתונים הגדולים בישראל, מה שבפועל מתורגם למה שכולכם מכירים כיחסי "הון-שלטון-עיתון". עבירה על חוק ההגבלים העסקיים גם היא משמעותית, במיוחד כאשר מדובר בשני העיתונים החזקים והמשפיעים בישראל, שקובעים שיח ציבורי ודעת קהל. התנועה פעלה בנושא עוד בזמן החקירה וכעת כשהחקירה הסתיימה מתברר כי לא נחקר ההיבט הפלילי המדובר כלל, מסיבה לא ידועה. עם פרסום המלצות המשטרה התנועה פנתה שוב ליועמ"ש ולפרקליט המדינה, ודרשה מהיועמ"ש להורות למערכת אכיפת החוק למלא את חובתה ולחקור גם את ההיבט החשוב הזה של הפרשה.

בעקבות התחקיר על איסוף מידע והפרת הפרטיות של תושבים, התנועה ליועמ"ש: פתח בחקירה נגד ראש עיריית קריית מוצקין - עפ"י תחקיר שפורסם בתקשורת, ראש העיר קריית מוצקין, חיים צורי, ובכירים נוספים בעירייה, התנהלו בצורה לקויה, עד כדי פלילית לכאורה כאשר ניצלו את הגישה שלהם לכספי הציבור בעירייה בשביל לקדם את בחירתו של צורי לראש העיר. על פי הפרסומים, צורי ועובדי עירייה נוספים השתמשו בכספי ציבור כדי להפעיל מאגר נתונים ממוחשב, שלא רשום כחוק כדי לאסוף מידע על תושבי העיר. כתובות מגורים, מספרי טלפון, כתובות דוא"ל, אבל מעבר לזה – על פי התחקיר שפורסם, צורי ואנשיו אוספים נתונים על מידת התמיכה של התושבים בראש העיר צורי, תוך סיווגם לקבוצות על פי מידת התמיכה הצפויה בבחירות הקרובות. עדויות של תושבים בכתבה שסווגו במערכת כ'מתנגדים' לראש העיר, מצביעות על יחס שלילי ומפלה שקיבלו מגורמי העירייה. המערכת, שנרכשה בסכום של כ-70000 ₪ מחברה פרטית ומכספי תושבים (!), הוצגה במצג שווא כנדרשת לשם "ניהול מסד נתונים לצורכי העירייה" – "צרכים" שנועדו על פי החשד להיבחרותו של צורי בפעם השישית ברציפות לראשות העיר. בעקבות התחקיר – פנינו ליועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט ולמפכ"ל המשטרה רוני אלשיך על מנת שיפתחו בחקירה פלילית בעניין. בעקבות תלונתנו ותלונה של תנועת יושרה לישראל, הרשות להגנת הפרטיות במשרד המשפטים פתחה בחקירה פלילית כנגד עיריית קריית מוצקין וראש העיר חיים צורי.

בעקבות המלצת המשטרה: התנועה קוראת לשר חיים כץ להשעות עצמו עד לתום בירור החשדות – בימים האחרונים הודיעה המשטרה שנמצאה תשתית ראייתית מוצקה להעמיד לדין את השר כץ בגין עבירות של קבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים וסחיטה באיומים, זאת לצד שורה של בכירים נוספים בוועד העובדים בתעשייה האווירית – בהם יו"ר הוועד הנוכחי, חברי וועד וחבר דירקטוריון החברה – שגם הם נחשדים בעבירות מתחום טוהר המידות, בין השאר עבירות של קבלת ומתן שוחד; בעקבות כך קראה התנועה לשר כץ להשעות את עצמו עד לתום בירור החשדות.

מחאה ציבורית נגד השחיתות – בתקופה האחרונה התנועה קיימה התנועה הפגנות והשתתפה באירועי מחאה נגד השחיתות. בין השאר ארגנה התנועה מספר הפגנות מחאה בכיכר רבין בת"א, וכן הצטרפה בחודשים האחרונים למחאות רבות בכל רחבי הארץ – כאשר החודש בלטה בין השאר המחאה בה השתתפה התנועה בעפולה. בעיצומו של גל שחיתות עכור, חקירות נפתחות ופרשות שחיתות מתפוצצות ברשויות השלטון השונות, בשלטון המקומי, בשלטון הארצי, מהזוטרים ביותר ועד הבכירים ביותר. מפרשות שלא מגיעות אפילו לכותרות העיתונים ועד לפרשות בהן מעורבים ראשי השלטון. התנועה קוראת לכולם לצאת ולהפגין בכל מקום שצריך ולהשמיע את הקול החשוב נגד השחיתות.

עוד על שולחן התנועה החודש - התנועה מברכת את הכנסת על היוזמה הנהדרת להקמת יחידת כת"ף (יחידת הכנסת לתיאום הפיקוח הפרלמנטרי) שתפקח על תפקודה של הממשלה. ♦ שנתיים אחרי שהתפוצצה פרשת דרעי החדשה – התנועה דורשת להבין מה קורה עם החקירה, ושלחה פנייה בנושא למפכ"ל המשטרה. ♦ התנועה: מינוי מועמדת מדרג ביניים לרשות נציבות שירות המדינה – אינו ראוי ♦ התנועה על פרשת ניר חפץ - גרסל: הכתובת הייתה על הקיר, אסור לתת ליועצים פרטיים לגורמים פוליטיים במקביל לייצג גופים מול רשויות המדינה; ♦ התנועה קוראת לנבחרי הציבור והשרים לחדול מההתקפות המכוונות על מערכת אכיפת החוק ועל ח"כ יאיר לפיד בשל עדותו במשטרה בחקירות ראש הממשלה ♦ פרשת הדולפיניריום: התנועה הגישה לבית המשפט בקשה למתן צו ביניים נגד הריסת מבנה הדולפיניריום – עד שיתקיים דיון בעתירה שהגישה התנועה נגד עסקת הדולפיניריום עצמה. ♦ התנועה השתתפה בדיון בוועדה לביקורת המדינה בעקבות דו"ח מבקר המדינה שחשף ליקויים חמורים ברשויות מקומיות רבות, שהעבירו כספי תמיכות לעמותות פרטיות שלא כחוק. בין השאר מדובר בעריות נהריה, טבריה, המועצות המקומיות באר יעקב ומטה בנימין, ועוד. בכמה מהמקרים מדובר בעמותות שמכהנים בהן מקורבים או אף קרובי משפחה של ראשי העיריות והמועצות או בכירים אחרים בהן.